

Vet du vad en ketoacidosis är?

En ketoacidosis är en sällsynt men allvarlig akut komplikation till diabetes som till och med kan bli livshotande om man inte behandlar den rätt.

Vad är en ketoacidosis?

Om kroppen inte har tillräckligt mycket insulin bildas syror (ketoner) från fettcellerna och pH-värdet i blodet sjunker. Det kan räcka att hoppa över sitt basinsulin en dag, att insulinpumpen krånglar eller att insulinbehovet ökar pga en allvarlig infektion eller annan akut sjukdom. Dåligt intag av energi och vätskebrist (t ex magsjuka) ökar också ketonproduktionen.

Vad är symtomen på ketoacidosis?

- Blodsockret behöver inte vara jättehögt men ligger oftast över 10–15.
- Du får ont i magen och kroppen, blir illamående och känner dig väldigt trött och urlakad. Vi brukar säga att magsjuka är ketoacidosis tills motsatsen är bevisad.
- Ibland får du yrsel och svimningskänsla pga vätskebrist och lågt blodtryck.
- Du kan uppleva svårighet att få luft när du försöker vädra ut kolsyra för att höja pH-värdet.
- Andedräkten kan lukta aceton eller päron.

Hur behandlar man en ketoacidosis?

Man behöver stora mängder vätska och tillförsel av insulin och även socker för att kunna ta tillräcklig mängd insulin. Om man inte kan få i sig vätska måste man söka hjälp på en akutmottagning på ett sjukhus som kan mäta blodketoner, pH-värdet och ge iv vätska och insulin.

Kan du diagnostisera och behandla en ketoacidosis själv?

Om du misstänker en ketoacidosis bör du kunna kontrollera blodketoner och vid förhöjda värden göra följande:

Blod	Åtgärd		
<0,6	Ingen risk	Rikligt med dryck. Ev extra insulin	Kontroll av P-Glu efter 3 timmar
0,6-1,5	Låg risk	Rikligt med dryck. Ta 5% av dygnsdosen som snabbinsulin	Kontroll av P-Glu och ketoner efter 2-3 timmar. Upprepa!
1,5-3,0	Viss Risk	Dryck ½ - 1 liter i timmen Ta 20% av dygnsdosen som snabbinsulin	Vid illamående, kräkningar: AKUT till sjukhus! Annars Kontroll av P-Glu och ketoner efter 2-3 timmar. Upprepa!
>3,0	Hög Risk	Rikligt med dryck Ta 20 % av dygnsdosen som snabbinsulin	Till akutmottagningen

Om du inte kan kontrollera ketoner och misstänker att du har en ketoacidosis ska du inte tveka att åka till närmaste akutmottagning. Kom hellre en gång för mycket och i tid. Blir du riktigt dålig kan symtomen bli livshotande och det kan krävas vård på intensivvårdsavdelning. Bättre att fånga upp det i tid och ge lite vätska på akutmottagningen och mäta socker och följa ketonvärdena tills dom normaliseras.

Se även: Kap 23 Akut högt blodsocker
 Kap 24 Magsjuka.